

Κάποια Ματωμένα Χριστούγεννα

Καθώς τα χρόνια πετούν και ασίγαστες οι αναμνήσεις αναμοχλεύουν το παρελθόν, στέκονται συχνά στις μορφές και τις πράξεις των σεπτών γονέων μου, και σ'ένα από τα τόσα γεγονότα που έζησα στην κατοχή, και ζει εντός μου έκτοτε με την ίδια ένταση όπως όταν το πρωτοβίωσα.

Αν καλοθυμάμαι, ήταν μεσημέρι Χριστουγέννων του 1941 και ο χειμωνιάτικος καιρός, θαρρείς και είχε συμμαχήσει με τον κατακτητή, έριχνε ανελέητα όλο το χιόνι της χρονιάς.

Η πυρίνα στο μαγκάλι, που πρωί πρωί η μαμικά άναβε στην αυλή μας και περίμενε ν'ανάψει καλά πριν να το φέρει μέσα στο σπίτι ώστε να μην υπάρχουν δηλητηριώδεις αναθυμιάσεις, μάταια πάσχιζε να ζεστάνει τον παγωμένο χώρο. .Κι εμείς, ο πατέρας, τα δύο μεγαλύτερα αδέρφια μου κι εγώ, καθισμένοι γύρω από το τραπέζι, περιμέναμε τη μάνα που στεκόταν όρθια δίπλα στη χύτρα με τη ζεστή φασολάδα, εκλεκτό έδεσμα για την εποχή εκείνη που η πείνα θέριζε και άλλοι δεν είχαν τίποτα να φάνε. Η αδελφή μου μόνο, πολύ μικρή για να τρώει φασολάδα, κοιμόταν στην κούνια της τον ύπνο του δικαίου.

Ζητούσε να της δώσω το πιάτο μου η καλή μου μάνα, αφού ήταν καθιερωμένο στην οικογένεια τα μικρότερα μέλη της να σερβίρονται πρώτα, όταν ξάφνου το κουδούνι του σπιτιού μας άρχισε να χτυπά παρατεταμένα. Η μαμικά που ήταν η μόνη όρθια, αφήνοντας την κουτάλα, έτρεξε ν' ανοίξει την πόρτα, ενώ ο πατέρας ανήσυχος ανασηκώθηκε από το κάθισμά του και πήγε βιαστικά στο κατόπι της, μ' εμένα να πετάγομαι μέχρι να πεις κύμινο από την καρέκλα μου και να τους ακολουθώ. Μόλις που πρόφτασα να δω όταν η μαμά καλοάνοιξε την πόρτα ένα παλληκαράκι που φάνηκε στο άνοιγμα φωνάζοντας σπαραχτικά “Καλέ κυρία, καλέ κύριε πεινάωωωω.....” πριν πέσει λιπόθυμος στην είσοδο του χωλ .

Κι ενώ ο παπάκης μας έσκυβε ανήσυχος να διαπιστώσει τις συνέπειες της πτώσης του αναπάντεχου επισκέπτη, η μαμικά έτρεξε κι έφερε ένα ποτήρι με νερό, λέγοντας στον πατέρα “ Πάρε το νερό καλέ μου και προσπάθησε να πιεί λίγο, όσο εγώ θα του ανασηκώσω το κεφάλι . Σαν να βλέπω ότι έχει αρχίσει να συνέρχεται . Πρέπει όμως να συνέλθει τελείως για να μπορέσουμε να διαπιστώσουμε αν χτύπησε με την πτώση και αν ναι, πόσο σοβαρά είναι τα χτυπήματα.”. “Μη στενοχωριέσαι καλέ μου”, συνέχισε να εμψυχώνει τον σύντροφο της ζωής της, αφού γνώριζε την ευαισθησία του και τις αμέριστες προσφορές του στο συνάνθρωπο.

“Καλού κακού όμως, πηγαίνω στην αυλή να μαζέψω όσο παγωμένο χιόνι βρω στις κόχες”. “Πού να βρεθεί πάγος αυτή τη ζοφερή εποχή ...”, σιγανοπιθύριζε καθώς κατευθυνόταν προς την αυλή μας.. “Ελπίζω μέχρι να επιστρέψω να 'χει συνέλθει εντελώς.... .Εάν όχι, θα του βάλουμε κρύα επιθέματα στα μηλίγγια και το μέτωπο.”

“Κι εσύ μικρή περίεργη, μόλις ο παπάκης σου σηκώσει τον χριστουγεννιάτικο επισκέπτη μας, κλείσε καλά την πόρτα”, μου φώναξε τρυφερά. “Το σπίτι μας αποπάγωσε καταχείμωνα. Θα έρθω από την πίσω είσοδο.”

Ευτυχώς το παλληκάρι δεν άργησε να συνέλθει και ο παπάκης, αφού βεβαιώθηκε ότι δεν είχε χτυπήσει σοβαρά, τον βοήθησε να σηκωθεί. Όταν διαπίστωσε ότι το φτηνό σακάκι του ήταν βρεγμένο από το χιόνι, αφού τον κράτησε καλά μέχρι να φτάσουν στο τραπέζι, τον κάθισε ανάμεσα στα δύο αδέρφια μου, και, καθισμένος όπως ήταν τον έντυσαν με ζεστά ρούχα πριν ξεκινήσουμε το λιτό αλλά πολύτιμο γεύμα.

Αυτή τη φορά, το πρώτο ξέχειλο πιάτο ήταν για τον ξένο μας που αμέσως έπιασε το κουτάλι και άρχισε να καταβροχθίζει τη φασολάδα με βουλμιά χωρίς να αντιλαμβάνεται ότι κανείς άλλος δεν είχε ξεκινήσει να τρώει. Αφού άδειασε το πιάτο του βιαστικά και λαίμαργα, η μάμη μου, που μόλις είχε τελειώσει με το σερβίρισμα της οικογένειας κι ετοιμαζόταν να καθίσει, ξαναπήρε την κουτάλα και άδειασε στο πιάτο του όση από τη φασολάδα είχε απομείνει στη χύτρα. Έπειτα, έκοψε δυο γενναίες φέτες ψωμί από αυτό που ζύμωνε και έψηνε στον αυτοσχέδιο φούρνο που ήταν στην αυλή μας σ' όλη τη διάρκεια της κατοχής. Το αλεύρι για το ψωμί ταξίδευε στους ώμους της μέχρι το σπίτι μας από το Κορωπί, όπου το προμηθευόταν από τους ντόπιους μαυραγορίτες, πληρώνοντάς το με τα τιμαλφή που είχαν απομείνει στο σπίτι μας.

Όταν και η μητέρα κάθισε, ο πατέρας, μετά την καθιερωμένη προσευχή, μας είπε “Πριν αρχίσετε να τρώτε παιδιά μου, πρώτα τ' αγόρια που είναι μεγαλύτερα, να αδειάσουν δυο κουταλιές από το πιάτο τους στο πιάτο του αδελφού μας. Η αδελφή σας που είναι μικρότερη μία κουταλιά και η μητέρα σας κι εγώ θα μοιραστούμε με τον αδελφό φιλοξενούμενο τρεις κουταλιές από το πιάτο μας.”

Δεν είχε προλάβει να τελειώσει τα λόγια του ο μπαμπάς, όταν ο μεγάλος γιος του, που είχε γεμίσει το κουτάλι του με τη φασολάδα κι ετοιμαζόταν να την καταβροχθίσει, σταμάτησε απότομα. Σκύβοντας στο αυτί του πατέρα του είπε χαμηλόφωνα “Αδελφός μας μπαμπά μου; Από πού κι ως πού; Εγώ τον μόνο αδελφό που βλέπω είναι ο Νίκος μας. Ακούς εκεί αδελφός μας.....”

“Ναι παιδί μου, ο ξένος μας είναι εν Θεώ αδελφός μας.”, απάντησε το ίδιο χαμηλόφωνα ο πατέρας μας.

“Κι ο Θεός; Είναι εδώ ο Θεός και δεν Τον βλέπω;” συνέχισε υψώνοντας τη φωνή του ο Γιώργος μας και απευθυνόμενος σ' εμάς “Νίκο αδελφέ μου, Παυλινάκι, μήπως βλέπετε πουθενά τριγύρω το Θεό;”.

“ Ο Θεός παιδί μου Γιώργο βρίσκεται μέσα στον ξένο επισκέπτη μας που κάθεται στο τραπέζι μαζί μας ” του απάντησε χαμηλόφωνα ο μπαμπάς μας , αγνοώντας την υψηλόφωνα πλέον αντίδραση του πρωτότοκου γιού του.

“ Η έλλειψη επαρκούς τροφής σε εμποδίζει να τον δεις, γιατί επικρατεί στο είναι σου το ένστικτο της αυτοσυντήρησης. Είμαι βέβαιος όμως πως καταλαβαίνεις πόσο πιο πεινασμένος είναι ο απρόοπτος επισκέπτης που στην απελπισία του χτύπησε την πόρτα μας .”

Μ' αυτά τα λόγια ο Άγιος Πατέρας μας πρώτος έριξε τρεις κουταλιές από το φαγητό του στο πιάτο του φιλοξενούμενου, με τη μητέρα κι εμάς τα παιδιά να τον μιμηθούμε, ρίχνοντας την πολύτιμη κουταλιά στο πιάτο του “χριστουγενιάτικου μπουναμά ”, όπως τον αποκαλούσε έκτοτε ο μεγαλύτερος αδελφός μου. Κι αυτό γιατί η εισβολή του ξένου τα Χριστούγεννα εκείνα στο σπίτι μας και τα όσα διεμείφθηκαν τον βοήθησαν έκτοτε ν' ανοίξει το μονοπάτι της εμπειρίας που οδηγεί στην πείρα και τη γνώση .

Τη γνώση του καλού και του κακού που, ανάλογα με τον χαρακτήρα του καθένα και τη διαπαιδαγώγηση, βοηθά το παιδί ν' αναπτύξει τις έμφυτες αρετές έτσι ώστε να ατροφήσουν τα αρνητικά στοιχεία του έμφυτου χαρακτήρα του. Η σωστή διαπαιδαγώγηση, όπως μας νουθετούσαν και οι δύο γονείς μας δοθείσης ευκαιρίας , παίζει τον καθοριστικότερο ρόλο στη ζωή του ανθρώπου και του ανοίγει το δρόμο για τήν αυτογνωσία.

Δεν είχαμε αποφάει την τελευταία μπουκιά όταν ο ξένος μας σηκώθηκε όρθιος και , κάνοντας το σημείο του Σταυρού, ψέλλισε συγκινημένος “ Σας ευχαριστώ καλή μου κυρία, μητέρα μου. Μαγειρεύετε τόσο, μα τόσο ωραία, και είναι πόλεμος...Μα είναι φυσικό, αφού βάζετε στην κατσαρόλα όλη σας την αγάπη...Φαντάζομαι πόσο πιο νόστιμα θα είναι τα φαγητά σας όταν τελειώσει η επαίσχυντη κατοχή.....”

ΛΙΝΑ ΓΑΡΥΦΑΛΑΚΗ- ΝΙΚΟΛΑΟΥ
Μέλος της Εθνικής Εταιρίας των Ελλήνων Λογοτεχνών